

SLOVENSKÁ REPUBLIKA

UZNESENIE

Ústavného súdu Slovenskej republiky

III. ÚS 501/2025-48

Ústavný súd Slovenskej republiky v senáte zloženom z predsedu senátu Roberta Šorla (sudca spravodajca) a sudcov Ivana Fiačana a Martina Vernarského v konaní podľa čl. 127 Ústavy Slovenskej republiky o ústavnej sťažnosti sťažovateľky [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], [REDAKOVANÉ], zastúpenej JUDr. Pavlom Torňošom, advokátom, Tomášikova 50/D, Bratislava, proti uzneseniu Okresného súdu Pezinok č. k. 49C/123/2023-285 z 10. júla 2025 takto

r o z h o d o l :

Ústavnú sťažnosť **o d m i e t a .**

O d ô v o d n e n i e :

I.

1. Sťažovateľka sa ústavnou sťažnosťou doručenu ústavnému súdu 20. augusta 2025 domáha vyslovenia porušenia základných práv na súdnu ochranu podľa čl. 46 ods. 1 Ústavy Slovenskej republiky (ďalej len „ústava“), rovnosť účastníkov konania podľa čl. 47 ods. 3 ústavy a prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov podľa čl. 48 ods. 2 ústavy a práv na spravodlivé súdne konanie podľa čl. 6 ods. 1 Dohovoru o ochrane ľudských práv a základných slobôd (ďalej len „dohovor“) a rovnosť osôb pred súdom podľa čl. 14 ods. 1 Medzinárodného paktu o občianskych a politických právach uznesením o pripustení intervenienta na stranu žalovaného, proti ktorému sťažovateľka podala žalobu.

II.

2. Sťažovateľka sa v prospech svojej stavby proti žalovanému vlastníkovi pozemku (urbárska lesná spoločnosť) žalobou z decembra 2023 domáha zriadenia vecného bremena prechodu a prejazdu po jeho pozemku, na ktorom je prístupová cesta k viacerým stavbám. Tvrdí, že časť tejto cesty a jej otočisko oplotila tretia osoba (vlastníčka stavby v susedstve sťažovateľky) a nezákonnosť stavby oplotenia vyslovili správne orgány. Táto tretia osoba v marci 2025 požiadala o účasť v konaní tak, aby mohla nahliadnuť do spisu a vyjadriť sa k svojmu oploteniu. Okresný súd ju vyzval, či tým do konania vstupuje ako intervenient. Tretia osoba na to uviedla, že do konania vstupuje ako intervenient, a zopakovala, že chce predložiť doklady o jej oplotení a vysvetliť situáciu.

3. Sťažovateľka s jej vstupom nesúhlasila. Uviedla, že tretia osoba má od žalovaného prenajatý pozemok, na ktorom je cesta a ku ktorému sa domáha zriadenia vecného bremena, no vyhovie jej žalobe – zriadenie vecného bremena nebude viesť k zániku nájmu tejto tretej osoby. To vylučuje právny záujem tretej osoby na výsledku sporu. Okrem toho sa zákonnosť oplotenia riešila v iných konaniach, a tak ju nemožno riešiť v civilnom spore. Sťažovateľka namietla, že v podaniach tretej osoby nie je zdôvodnenie jej právneho záujmu, a preto neobsahujú zákonom ustanovenú náležitosť.

4. Ústavnou sťažnosťou namietaným uznesením okresný súd podľa § 83 Civilného sporového poriadku vstup tretej osoby ako intervenienta na stranu žalovaného pripustil. Podľa okresného súdu právny záujem má ten, koho hmotné práva a povinnosti budú ovplyvnené rozhodnutím v spore. K námietke sťažovateľky uviedol, že tretia osoba v jej susedstve vlastní chatu a oplotenie na prenajatom pozemku žalovaného, ktorý sťažovateľka žiada zaťažiť vecným bremenom. Preto sa spor týka aj oplotenia tejto tretej osoby. Podľa okresného súdu neobstojí námietka sťažovateľky, že tento hmotnoprávny vzťah tretia osoba nedostatočne osvedčila, keďže preukázala, že vlastní oplotenie na prenajatom pozemku, na ktorom je prístupová cesta. K námietke sťažovateľky, že vzhľadom na podania tretej osoby sú pochybnosti o zákonnosti jej vstupu do konania, okresný súd poukázal na to, že z prvého podania nebolo dostatočne zrejmé, o čo tretej osobe ide, no z doplnenia podania vyplýva, že do konania vstupuje ako intervenient a jej právny záujem bol osvedčený. Je tomu tak s ohľadom na tvrdenia, že užíva pozemky, ktoré sú predmetom sporu. Okrem toho žalovaný na pojednávaní v marci 2025 uviedol, že podľa neho ide o spor medzi sťažovateľkou a treťou osobou.

III.

5. Sťažovateľka porušenie práva na súdnu ochranu identifikuje v nedostatočnom odôvodnení uznesenia. Rozsiahlo opakuje námietky proti vstupu tretej osoby, s ktorým sa podľa nej okresný súd dostatočne nevysporiadal. Podľa sťažovateľky okresný súd neodôvodnil hmotnoprávny vzťah žalovaného a tretej osoby, ktorý by zakladal právny záujem tretej osoby na výsledku sporu. Sťažovateľka je toho názoru, že okresný súd tretiu osobu bezdôvodne vyzýval na to, či do konania mieni vstúpiť ako intervenient, keďže z jej podania vyplývalo, že chce byť svedok. Podľa sťažovateľky nájom tretej osoby neovplyvní rozhodnutie v spore, keďže tretia osoba bude môcť pozemok ďalej užívať. Sťažovateľka uvádza, že vstup tretej osoby neprípustne rozširuje predmet sporu, hoci ten majú určovať iba ona ako žalobkyňa a žalovaný. Tým sa zužuje jej priestor na prístup k súdu.

6. Namietané porušenie základného práva na prerokovanie veci bez zbytočných prietahov sťažovateľka vyvodzuje z toho, že prístup k súdu sa prekrýva s týmto základným právom a zbytočne dôjde k predĺženiu konania. Namietané porušenie základného práva na rovnosť účastníkov konania sťažovateľka vidí v tom, že okresný súd tretiu osobu vyzýval na odstránenie väd jej prvého podania a následne nesprávne pripustil vstup tretej osoby ako intervenienta na stranu žalovaného.

IV.

7. Ústavná sťažnosť je zjavne neopodstatnená a ako taká bola podľa § 56 ods. 2 písm. g) zákona č. 314/2018 Z. z. o Ústavnom súde Slovenskej republiky a o zmene a doplnení niektorých zákonov

v znení neskorších predpisov odmietnutá. Ústavný súd nie je opravnou inštanciou všeobecných súdov (I. ÚS 31/05). V zásade nemá právomoc preskúmať skutkové zistenia a právne názory všeobecných súdov, ktoré pri výklade a uplatňovaní zákonov vytvorili skutkový a právny základ ich rozhodnutí. Ústavný súd pri rozhodnutiach všeobecných súdov kontroluje zlučiteľnosti účinkov interpretácie a aplikácie právnych noriem a postupu, ktorý im predchádzal, so základnými právami. Preskúmanie rozhodnutia všeobecného súdu v konaní pred ústavným súdom má opodstatnenie len v prípade, ak v konaní, ktoré mu predchádzalo, alebo samotným rozhodnutím došlo k porušeniu základného práva. Skutkový stav a právne závery všeobecného súdu sú predmetom kontroly zo strany ústavného súdu vtedy, ak by prijaté právne závery boli zjavne neodôvodnené alebo arbitrárne, a tak z ústavného hľadiska neospravedlňiteľné a neudržateľné, čím by mali za následok porušenie základného práva alebo slobody (IV. ÚS 43/04).

8. Ústavná sťažnosť je na rozdiel od tradičných, zdola budovaných opravných prostriedkov skonštruovaná dodatočne zhora, aby pokryla rozhodnutia a zásahy verejnej moci v ich celej šírke. Univerzálnosť ústavnej sťažnosti umožňuje prieskum širokého rozsahu rozhodnutí a postupov všeobecných súdov (II. ÚS 50/2015, II. ÚS 356/2016). Intenzitu prieskumu však vzhľadom na to, že napadnuté uznesenie nie je rozhodnutím vo veci samej, ale procesným rozhodnutím, ktorým sa určuje okruh na konaní zúčastnených osôb, treba prispôbiť nielen pri posúdení otázky arbitrárnosti (zjavného omylu), ale aj dostatočnosti odôvodnenia. Pritom treba vnímať stav veci nielen v čase rozhodovania, ale aj v jej procesnom vývoji, ktorý následne môže viesť k realizácii základných práv sťažovateľky. Základné právo na súdnu ochranu na odôvodnenie súdneho rozhodnutia vo forme uznesenia nekladie rovnako vysoké nároky ako na rozhodnutie vo forme rozsudku, keďže uznesenie je jednoduchšou formou rozhodovania všeobecných súdov (I. ÚS 236/2019, III. ÚS 380/2024).

9. Z pohľadu sťažovateľkou namietaného porušenia základných práv si preto treba nastoliť otázku, či pripustením intervenienta sa sťažovateľke zabraňuje alebo výrazne sťažuje realizácia jej práv v prebiehajúcom spore. Sťažovateľka v konaní vystupuje ako žalobkyňa proti žalovanému, ku ktorého pozemku žiada zriadiť vecné bremeno, pričom rozhodujúce tvrdenie odôvodňujúce jej žalobu spočíva v tom, že na pozemku žalovaného tretia osoba postavila oplotenie. Pripustenie vstupu intervenienta na stranu žalovaného pre ňu znamená to, že súd sa pri rozhodnutí vo veci samej bude musieť vysporiadať nielen s prostriedkami procesnej obrany žalovaného, ktorý spor vníma ako spor žalovanej a intervenienta, ale aj s prostriedkami procesnej obrany intervenienta, ktorého konanie malo viesť k tomu, že sťažovateľka si svoje práva uplatnila žalobou. Pripustenie intervencie môže viesť k tomu, že konanie bude vedené pomalšie a s väčšími nákladmi, no v konečnom dôsledku súdy budú musieť rozhodnúť o žalobe sťažovateľky a jej rozhodujúcim tvrdení o protiprávnom konaní intervenienta. Pripustenie intervenienta tak v tejto situácii neznamená zmarenie alebo výrazné zhoršenie prístupu sťažovateľky k súdu.

10. Nemožno sa stotožniť s argumentáciou sťažovateľky o tom, že uznesenie okresného súdu je nedostatočne zdôvodnené alebo celkom mylné. Uznesenie okresného súdu vychádza z nesporných skutočností, ktorých podstatou je to, že tretia osoba na pozemku prístupovej cesty postavila oplotenie, pričom práve na tejto skutočnosti sťažovateľka zakladá dôvodnosť svojej žaloby, ktorou sa proti žalovanému domáha zriadenia vecného bremena. Sťažovateľka svojou žalobou nereaguje na konanie žalovaného, ale práve na konanie tretej osoby tak, aby k pozemku, na ktorom je prístupová cesta a na ktorom mal intervenient neoprávnené postaviť oplotenie, mala

rovnako ako žalovaný z titulu svojho vlastníctva a tretia osoba z dôvodu nájmu právo, ktoré jej umožní užívať sporný pozemok. Prípadné vyhovenie žalobe sťažovateľky bude viesť k tomu, že sťažovateľka sa bude môcť nielen prostriedkami verejného práva, ale aj civilnou žalobou brániť proti neoprávneným zásahom, teda aj tvrdenému zásahu zo strany intervenienta do užívania prístupovej cesty. I keď návrh na vstup intervenienta na vstup do konania nie je procesne dokonalý, z rovnako stručných dôvodov uznesenia okresného súdu možno vyvodiť, že zriadenie vecného bremena môže mať vplyv na hmotnoprávne postavenie intervenienta vzhľadom na užívanie pozemku na základe nájomnej zmluvy, resp. vlastníctva oplotenia. V takejto osobitnej situácii nemožno dospieť k záveru, že by zistenie právneho záujmu tretej osoby z pohľadu výkladu § 81 CSP, podľa ktorého intervenient je ten, kto má právny záujem na výsledku konania, bolo zjavne mylné alebo nedostatočne odôvodnené.

11. Porušenie základných práv sťažovateľky na súdnu ochranu a rovnosť účastníkov konania nemožno vyvodiť ani z toho, ako okresný súd pristúpil k odstráneniu väd nepochybne zmätočne pôsobiaceho podania tretej osoby, ktorá žiadala o formálne nešpecifikovanú účasť na konaní. Z toho podania nebolo zrejmé, čoho sa tretia osoba domáha, a preto okresný súd zákonom predpokladaným spôsobom pristúpil k odstráneniu tejto vady. Po doplnení podania tretej osoby bolo zrejmé, že táto sa domáha účasti na konaní v podobe postavenia intervenienta, pričom z jej podania vyplynuli skutočnosti, z ktorých bolo možné vyvodiť jej právny záujem.

12. Vylúčené je porušenie základného práva sťažovateľky na prerokovanie veci bez zbytočných prietáhov, ktoré vychádza z možnosti predĺženia konania v dôsledku vstupu intervenienta. K porušeniu tohto základného práva môže dôjsť len ďalším postupom okresného súdu, no nie iba tým, že do konania bol pripustený intervenient. I po vstupe intervenienta nemožno vylúčiť, že okresný súd bude postupovať tak, že nedôjde k porušeniu tohto základného práva sťažovateľky.

P o u č e n i e : Proti tomuto rozhodnutiu ústavného súdu nemožno podať opravný prostriedok.

V Košiciach 11. septembra 2025

Robert Šorl
predseda senátu